

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا، سَهَّلَ اللهُ لَهُ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَتَضَعُ أَجْنِحَتَهَا رِضًا لِطَالِبِ الْعِلْمِ، وَإِنَّ طَالِبَ الْعِلْمِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ مِنْ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ، حَتَّى الْحِيتَانِ فِي الْمَاءِ، وَإِنَّ فَضْلَ الْعَالِمِ عَلَى الْعَابِدِ كَفَضْلِ الْقَمَرِ عَلَى سَائِرِ الْكَوَاكِبِ، إِنَّ الْعُلَمَاءَ هُمْ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ، إِنَّ الْأَنْبِيَاءَ لَمْ يُوْرثُوا دِينَارًا وَلَا دِرْهَمًا، إِنَّمَا وَرَثُوا الْعِلْمَ، فَمَنْ أَخَذَهُ أَخَذَ حِطًّا وَافِرًا

അബൂദർദ്ദാദ്(റ)ൽ നിന്ന് നിവേദനം. നബി (സ) പറയുന്നത് ഞാൻ കേട്ടു: അറിവ് ആഗ്രഹിച്ചു ആരെങ്കിലും ഒരു മാർഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ അതുവഴി അല്ലാഹു അയാൾക്ക് സ്വർഗത്തിലേക്കുള്ള സരണി എളുപ്പമാക്കിക്കൊടുക്കും. വിദ്യാർത്ഥിക്ക് അവന്റെ ഉദ്യമത്തിൽ തൃപ്തി രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുമലക്കുകൾ തങ്ങളുടെ ചിറകുകൾ വിരിച്ചുകൊടുക്കും. വെള്ളത്തിലെ മത്സ്യമുൾപ്പെടെ ആകാശഭൂമികളിലുള്ള സകലതും ജ്ഞാനിയുടെ പാപമോചനത്തിനായി പ്രാർഥിക്കും. ചന്ദ്രൻ നക്ഷത്രങ്ങളേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠതയുള്ളതു പോലെ അറിവുള്ളവൻ (ജ്ഞാനമില്ലാതെ) ആരാധനകളിൽ മുഴുകിക്കഴിയുന്നവനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠതയുപേക്ഷിച്ചായും അറിവുള്ളവർ പ്രവാചകന്മാരുടെ അനന്തരാവകാശികളാണ്. ദൈവദൂതന്മാർ ദീനാറും ദിർഹമും അനന്തരം നൽകിയിട്ടില്ല. മരിച്ച്, വിജ്ഞാനം മാത്രമാണ് അവർ അനന്തരമായി വിട്ടത്. അതിനാൽ, അത് ആർജ്ജിക്കുന്നവൻ അതീവ സൗഭാഗ്യവാനാകുന്നു (ഇബ്നുമാജ, അബൂദാവൂദ്, തിർമിദി).

സ്വർഗത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്ന വിജ്ഞാനസമ്പാദനം

വിജ്ഞാനത്തിന് മറ്റൊരു ദർശനവും നൽകാത്തത്ര പ്രാധാന്യമാണ് ഇസ്ലാം നൽകുന്നത്. ചിന്തിക്കാനും പഠിക്കാനും നിരന്തരം ആഹ്വാനം ചെയ്യുന്നു ചുരുങ്ങി. ശുദ്ധവും ശരിയുമായ ഉറവിടത്തിൽ നിന്നാവണം നാം വിദ്യ നേടേണ്ടത്. അല്ലെങ്കിൽ വെളിച്ചത്തിന് പകരം ഇരുട്ടായിരിക്കും അത് സമ്മാനിക്കുക. വെള്ളത്തിന്റെ രസതന്ത്രം പഠിക്കുമ്പോൾ അത് ഉണ്ടാക്കിത്തരാൻ അല്ലാഹുവിനെ കഴിയൂ എന്ന് കൂടി ചേർത്ത് വായിക്കണം. കാര്യം മഴയും ഭൂമിശാസ്ത്രവും ജീവശാസ്ത്രവുമെല്ലാം നമ്മുടെ വിജ്ഞാന പരിസരത്ത് വരുമ്പോൾ അവയുടെ സ്രഷ്ടാവായ ദൈവത്തെ തിരിച്ചറിയാനും അതുവഴി അവനിലേക്ക് കൂടുതൽ അടുക്കാനും സാധിക്കണം. അപ്പോൾ മാത്രമേ വിദ്യാഭ്യാസം അർത്ഥപൂർണ്ണമാവൂ.

ശരിയായ ജ്ഞാനം നേടിയവൻ മറ്റുള്ളവരുടെ ആദരണീയതകളെ അർഹമായ രൂപത്തിൽ മാന്ദിക്കും. ഇതര ജീവജാലങ്ങളുടെ ആവാസ വ്യവസ്ഥ തകർക്കുകയില്ല. പരിസ്ഥിതിക്ക് ക്ഷതമേൽപ്പിക്കുകയില്ല. സ്വാർഥ താൽപര്യങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി പ്രകൃതിയെ നശിപ്പിക്കുകയില്ല. അതിനാൽ എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളും അവയുവേണ്ടി പ്രാർഥിക്കും. ജനങ്ങളെ നന്മ പഠിപ്പിക്കുന്നവർക്ക് വേണ്ടി മാളത്തിലെ ഉറുമ്പുകളും വെള്ളത്തിലെ മത്സ്യങ്ങളും ഉൾപ്പെടെ ആകാശ ഭൂമികളിലെ സകല ചരാചരങ്ങളും മലക്കുകളും പ്രാർഥിക്കുമെന്ന് പ്രവാചകൻ പഠിപ്പിക്കുന്നു (തിർമിദി).

അറിവ് വിശ്വാസിയുടെ കളഞ്ഞുപോയ സ്വത്താണെന്നും എവിടെ കണ്ടാലും അതിന്റെ അവകാശി അവനാണെന്നും വിദ്യാഭ്യാസം ഓരോ വിശ്വാസിയുടെയും നിർബന്ധ ബാധ്യതയാണെന്നും പ്രവാചകൻ പഠിപ്പിക്കുന്നു.

ജീവിതയാഥാർഥ്യം തിരിച്ചറിഞ്ഞ് വിജയം വരിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യം മുൻനിർത്തി പ്രവാചകന്മാരുടെ അനന്തര സ്വത്ത് നേടാനുള്ള പരിശ്രമം എന്ന നിലയിൽ വിജ്ഞാന സമ്പാദനത്തിനായി ഒരാൾ ഇറങ്ങിപ്പുറപ്പെട്ടാൽ തിരിച്ചെത്തും വരെ അവൻ അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിലാകുന്നു എന്നും അവൻ മലക്കുകളുടെ ആശീർവാദമുണ്ടാകുമെന്നുമുള്ള പ്രവാചക വചനങ്ങൾ വിദ്യാഭ്യാസം ഗൗരവ

മാർന്ന വിഷയമാണെന്ന് ഉണർത്തുന്നു. ദുരുദ്ദേശ്യപരമായ വിജ്ഞാന സമ്പാദനം ദോഷകരമായി ഭവിക്കുമെന്നും ഒരാളുടെ പഠനലക്ഷ്യം ഭൗതികമായ വല്ല ലാഭവും നേടുക എന്നതാണെങ്കിൽ അന്ത്യനാളിൽ സ്വർഗത്തിന്റെ പരിമളം പോലും അവന് ആസ്വാദിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും നബി(സ) മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നു(അഹ്മദ്).

വിജ്ഞാനത്തെയും സമ്പത്തിനെയും താരതമ്യം ചെയ്ത് അലി(റ) പറയുന്നത് നോക്കൂ: വിജ്ഞാനം പ്രവാചകന്മാരുടെ അനന്തരസ്വത്താണ്; സമ്പത്ത് ഫറോവമാരുടെയും. വിജ്ഞാനം ചെലവഴിച്ചാൽ കുറയുകയില്ല; സമ്പത്ത് കുറയും. സമ്പത്തിന് സംരക്ഷകൻ വേണം; എന്നാൽ വിജ്ഞാനം അതിന്റെ ഉടമയെ സംരക്ഷിക്കും. ഒരാൾ മരിച്ചാൽ അയാളുടെ സമ്പത്ത് ഇവിടെ തന്നെ അവശേഷിക്കും; എന്നാൽ വിജ്ഞാനം മരണാനന്തരവും അയാളുടെ കൂടെ നിൽക്കും. വിജ്ഞാനം മനുഷ്യന് ശരിയായ പാതയിലൂടെ സഞ്ചരിക്കാനുള്ള ശക്തി നൽകുന്നു; എന്നാൽ സമ്പത്ത് (പലപ്പോഴും) അതിന് തടസ്സം നിൽക്കുന്നു. ■